

Raport

W stronę sprawiedliwej troski

Opieka nad osobami starszymi w Polsce

Fundacja im. Stefana Batorego

Irena Wóycicka

Komisja ekspertów ds. osób starszych przy Rzeczniku Praw
Obywatelskich

Warszawa, 4.04.2022

W stronę sprawiedliwej troski

Opieka nad osobami starszymi w Polsce

Jak zaspokoić potrzeby wsparcia osób starszych w kontekście istniejącego modelu opieki i zmian demograficznych

Diagnoza:

- Podmioty sprawujące opiekę i ich rola,
- Zaspokojenie potrzeb opiekuńczych,
- Zmiany demograficzne

zapotrzebowanie na opiekę

zasoby opieki

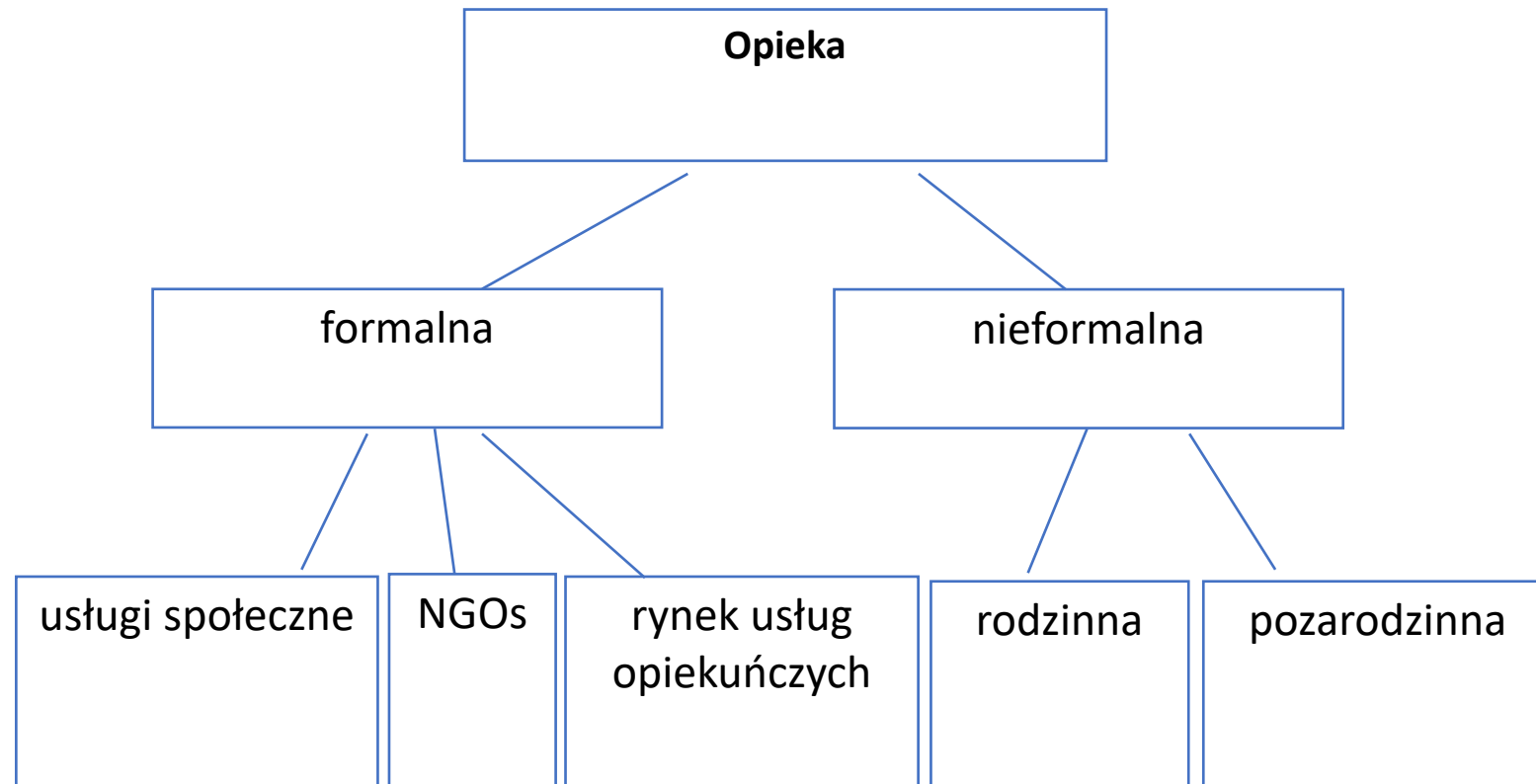
- Kierunki zmian

Podmioty sprawujące opiekę

W stronę sprawiedliwej troski
Opieka nad osobami starszymi w Polsce

Familizm bez wsparcia

Cechy:

- dominacja opieki nieformalnej, rodzinnej;
- opieka formalna ma charakter rezydualny;
- zestaw usług opiekuńczych oraz usług wspierających opiekunów nieformalnych jest ubogi i nierównomiernie rozłożony przestrzennie.

Efekty:

- wysoka luka opiekuńcza,
- formy opieki niedostosowane do potrzeb osób wspieranych,
- duże obciążenie opiekunów rodzinnych i ryzyka socjalne i zdrowotne związane z opieką.

W stronę sprawiedliwej troski
Opieka nad osobami starszymi w Polsce

Zmiany demograficzne

- Wzrost zapotrzebowania na opiekę,
- Zmniejszenie się zasobów opieki.

- Wzrost obciążenia rodzin,
- Wzrost luki opiekuńczej.

W stronę sprawiedliwej troski
Opieka nad osobami starszymi w Polsce

Od familizmu bez wsparcia do familizmu ze wsparciem

Cele :

- zmniejszenia luki opiekuńczej,
- zaspokojeniu rosnących potrzeb opiekuńczych,
- zapewnienie dostępu do wysokiej jakości opieki bez względu na zamożność,
- zapewnienie wsparcia adekwatnego do potrzeb osób wymagających pomocy (niezależność, samodzielność),
- zmniejszenie obciążenia opiekunów rodzinnych i ryzyk socjalnych związanych z opieką.

FUNDACJA
BATOREGO

forumdei

W stronę sprawiedliwej troski
Opieka nad osobami starszymi w Polsce

Deinstytucjonalizacja

Deinstytucjonalizacja

- Zastępowanie usług instytucjonalnych przez usługi środowiskowe.

Zrównoważony rozwój

- Priorytet: rozwój usług środowiskowych,
- Rozwój opieki instytucjonalnej i zwiększenie jej różnorodności.

Rozwój opieki formalnej

- zmiana roli usług środowiskowych z substytucyjnych na komplementarne do opieki nieformalnej,
- rozwój i zwiększenie różnorodności oferty instytucjonalnej,
- „starzenie się w miejscu” - inwestycje w dostosowanie mieszkań, teleopieka; itp.

FUNDACJA
BATOREGO

forumdei

W stronę sprawiedliwej troski

Opieka nad osobami starszymi w Polsce

Zasadnicze elementy zmian

- radykalne zwiększenie wydatków publicznych,
- solidarne rozłożenie ryzyka niesamodzielności,
- planowanie i koordynacja usług,
- wprowadzenie standardów opieki i nadzorowanie jakości usług,
- zapewnienie systemowego wsparcie opiekunów nieformalnych,
- poprawa warunków pracy oraz kwalifikacji opiekunów formalnych,
- wspieranie rozwoju lokalnych sieci społecznych.

FUNDACJA
BATOREGO

forumdei

W stronę sprawiedliwej troski
Opieka nad osobami starszymi w Polsce